

Vastaus Minna Kuuselan ja Maija Rautavaaran sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen viljelyosuuskuntien perustamisesta

VD/4720/00.02.00.03/2020

HP/HW/JV/LS

Minna Kuusela ja Maija Rautavaara sekä 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kaupunkiviljelypalstojen kysyntä on kasvanut merkittävästi tänä keväänä aiempaan verrattuna. Koronakriisillä on todennäköisesti vaikutusta kysyntään. Kiinnostus kaupunkiviljelyä kohtaan on ollut kuitenkin kasvussa jo vuosia. Omaa palstaa jonotetaan.

Kaupunkiviljely nostaa kaupunkilaisten hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Lisäksi se tukee hiilineutraaliustavoitteita, tarjoaa lähiruokaa ja osoittaa pienille - ja isoillekin - kaupunkilaisille, miten ruoka saadaan pöytään. Muissa pääkaupunkiseudun kunnissa on jo olemassa perinteisten viljelypalstojen lisäksi ruokaosuuskuntia, esim. Herttoniemen, Kirkkonummen ja Espoon Pienkylän ruokaosuuskunnat. Näissä kaupunkiviljelyosuuskunta vuokraa kaupungilta pellon ja palkkaa puutarhurin, joka ohjaa viljelytoimintaa ja ehkäisee virhearviointeja. Osuuskunnan jäsenet, tavalliset kaupunkilaiset, tekevät pellolla töitä talkooperiaatteella. Herttoniemen ruokaosuuskunta on vuokrannut viljelymaata Korsosta. Toiminnan laajentaminen ja kehittäminen Vantaalla olisi tervetullutta.

Kaupungin rooli on tarjota osuuskunnan toiminnalle maa-alue vuokrattavaksi. Lisäksi kaupunki voi tarjota apua ja tarvikkeita muun muassa maanparannukseen, tarvittavien vajojen rakennukseen ja kompostointiin. Perinteisiin viljelypalstoihin verrattuna osuuskuntamallin merkittäviä hyötyjä on yhteisöllisyys ja ruuantuotannon varmuus. Lisäksi yhdessä tekemällä säästetään logistiikkakustannuksissa ja siten pienennetään hiilijalanjälkeä.

Osuuskuntia voisi hyödyntää vaikeasti työllistyvien osa-aikaisena työpaikkana tai nuorten kesätyöpaikkana. Lisääntyvä kaupunkiviljely, jonka osana viljelyosuuskunnat olisivat, edistää alueen taloutta, viihtyvyyttä, ruokakulttuuria ja työllisyyttä. Urbaani ruuantuotanto on osa kestävästä kaupunkikehitystä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki selvittää kaupunkiviljelyosuuskuntien perustamisen mahdollisuudet ja aikataulun. Lisäksi esitämme, että kaupunki selvittää, miten kaupungilla on mahdollisuus tukea toimintaa ja millaiset mahdollisuudet on löytää sopivia peltoalueita.”

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 27

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupungin alueella on yhteensä noin 4 000 hehtaaria peltoja, joista Vantaan kaupunki omistaa noin 755 hehtaaria, ja loput noin 3 245 hehtaaria ovat yksityisten omistuksessa. Kaupungin omistamasta osuudesta noin 393 hehtaaria (52 %) on vuokrattu yksityisille maanviljelijöille. Loppuja noin 362

hehtaaria (48 %) hoitaa ja viljelee Kaupunkiympäristön toimialan Kunnossapitoyksikön Maatilat -niminen vastuualue.

Vuonna 2020 näistä kaupungin viljelemistä pelloista oli ruuantuotannossa (vehnä, ruis, ohra, rapsi) noin 303 hehtaaria. Loput peltoalat olivat kesannolla (n. 50 ha) tai kukkapeltona (n. 9 ha). Viljelyssä ja hoidossa olevat pellot painottuvat maisemallisesti ja virkistyskäytön kannalta tärkeille alueille. mm. Vantaanjokilaakso, Petikon luontovirkistysalue sekä Tuomelan kylätien ympäristö. Pääosa (noin 80 %) pelloista sijaitsee yleiskaava 2020:ssä joko ”Maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö” tai ”Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema” -merkityillä alueilla.

Yksityisillä elinkeinonharjoittajilla on käytössään joko kaupungin omistamat tai omat EU - tukioikeutensa ja he ovat myös sitoutuneet pitämään pellot tukikelpoisina. Em. perusteella yksityisille jo vuokrattuja kaupungin pelloja ei ole mahdollista osoittaa osuuskuntatoimintaan ennen em. vuokrasopimusten päättymistä. Myös kaupungin viljelemien peltujen osalta tulee varmistaa maatalan toiminnan tuottavuuden ja kaupungin saamien EU-tukien säilyttäminen, ennen kuin niitä luovutetaan esim. viljelyosuuskunnan käyttöön.

Osuuskunta on yhtiömuoto, jonka tarkoituksena on sen jäsenistön taloudenpidon tai elinkeinon tukeminen harjoittamalla taloudellista toimintaa siten, että osuuskunnan jäsenet käyttävät hyväkseen osuuskunnan tarjoamia palveluita. Osuuskunnan voi perustaa yksi tai useampi luonnollinen henkilö, yhteisö, säätiö tai muu oikeushenkilö. Perustajat liittyvät samalla osuuskunnan jäseneksi. Aloitteen mukaisen kaupunkiviljelyosuuskunnan perustamisessa kaupungilla ei voi olla mitään muuta roolia kuin peltoalueen maanomistajan rooli. Aloite osuuskunnan perustamiselle täytyy tulla yksityisiltä henkilöiltä ja/tai yhteisöiltä. Kaupunkiympäristön toimiala osoittaa toimintaan sopivan peltoalueen, mikäli osuuskunta on riittävän järjestäytynyt kantaakseen vastuun toiminnasta.

Käytännössä kohteen saavutettavuus mm. julkisilla liikennevälineillä on ensiarvoisen tärkeää ja pinta-alaltaan Vantaan kokoisessa kaupungissa kohteen sijainnilla joko itäisellä tai läntisellä Vantaalla on suuri merkitys osuuskunnan toiminnan onnistumiselle. Kaupungilla ei ole todellista tietoa osuustoiminnan tarpeista ja ilman yhteistyötä osuuskunnan edustajien kanssa selvitystyö on vaarassa jäädä varsin teoreettiseksi. Siksi olisi erittäin suotavaa, että osuuskunta tai sen aktiiviset vastuuhenkilöt ottaisivat suoraan yhteyden Katujen ja puistojen Luvat ja valvonta palveluyksikköön. Yhteydenotto käynnistää toimialalla prosessin, jossa hyvässä yhteistyössä kartoitetaan juuri tämän osuuskunnan toimintaan soveltuvia pelloja. Kun toiminnalle soveltuvat alueet yhdessä löydetään, niin tarvittavat luvat alueelle myöntää Luvat ja valvonta yksikkö.

Osuuskunnan peltoalue rajataan pois kaupungin kunnossapidon piiristä ja osuuskunta huolehtii alueen kunnossa- ja puhtaanapidosta, jätehuollosta ja ennallistamisesta em. luissa mainituin ehdoin.

Kaupunginhallitus 8.2.2021 § 26

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään:

- a) antaa Minna Kuuselalle ja Maija Rautavaaralle sekä 16 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Minna Kuuselan ja Maija Rautavaaran sekä 16 muun valtuutetun aloite viljelyosuuskuntien perustamisesta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kunnossapitopäällikkö Jyrki Vättö, puh. 043 824 9311 , etunimi.sukunimi@vantaa.fi